

Brüssel, 1. juuni 2016
(OR. en)

9644/16

SPORT 25
SOC 365
ECOFIN 524
JUR 261
FISC 91

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 31. mai 2016

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 9069/16 SPORT 21 SOC 266 ECOFIN 407 JUR 227 FISC 80

Teema: Eetika, läbipaistvuse ja hea juhtimistava tõhustamine suurteil spordiüritustel
– *Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate
järelused*
(31. mai 2016)

Delegatsioonidele esitatakse lisas nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järelused (eetika, läbipaistvuse ja hea juhtimistava tõhustamise kohta suurteil spordiüritustel), mille nõukogu võttis vastu oma 30. ja 31. mail 2016. aastal toimunud 3471. istungil.

**Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate
järelused eetika, läbipaistvuse ja hea juhtimistava tõhustamise kohta suurte
spordiüritustel**

VÕTTES TEADMISEKS

1. nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate 21. mai 2014. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu spordialase töökava (2014–2017) kohta, mille üks kolmest prioriteedist on spordieetika;
2. spordialase hea juhtimistava põhimõtted, mille hea juhtimistava eksperdirühm koostas 2013. aastal, ja juhtpõhimõtted, mis on seotud demokraatia, inimõiguste ja tööõigustega, eelkõige suurte spordiürituste pakkumismenetluse raames, mille nimetatud eksperdirühm koostas 2016. aasta jaanuaris;¹
3. soovitused, mis käsitlevad suuri spordiüritusi, eelkõige seoses pärandiaspektidega, keskendudes sotsiaalsele, majanduslikule ja keskkonnaalasele jätkusuutlikkusele, mille spordi majandusliku mõõtme eksperdirühm koostas 2016. aasta jaanuaris;²

¹ Dok 14183/13 ja hea juhtimistava eksperdirühm (XG GG) – Juhtpõhimõtted, mis on seotud demokraatia, inimõiguste ja tööõigustega, eelkõige suurte spordiürituste pakkumismenetluse raames, lõplik dokument 13. jaanuar 2016.

² Spordi majandusliku mõõtme eksperdirühm (XG ECO) – Soovitused, mis käsitlevad suuri spordiüritusi, eelkõige seoses pärandiaspektidega, keskendudes sotsiaalsele, majanduslikule ja keskkonnaalasele jätkusuutlikkusele (XG ECO aruanne).

4. ülemaailmsed algatused,³ sealhulgas rahvusvahelise spordiliikumise algatused, näiteks olümpia tegevuskava 2020, mille Rahvusvaheline Olümpiakomitee võttis vastu oma 12. detsembril 2014 toimunud 127. istungil, kuhu on kaasatud soovitusel, milles pööratakse erilist tähelepanu eetikaküsimustele ning milles jätkusuutlik areng muudetakse suurte spordiürituste, sealhulgas olümpiamängude lahutamatuks osaks;⁴

RÕHUTADES, ET

5. suured spordiüritused⁵ on atraktiivne võimalus spordi tulemuste, väärtuste ja kasulikkuse esiletõstmiseks riiklikus ja rahvusvahelises kontekstis. Suured spordiüritused võivad olla spordi jaoks positiivsed tähtsündmused, mis saavad sportlastelt, sidusrühmadelt ja üldsuselt erakordselt suurt tähelepanu ning mis võivad innustada täiskasvanuid ja lapsi spordiga tegelema;
6. suurte spordiüritustel võib olla oluline roll piirkonna või linna arendamisel ning neil võib olla märkimisväärne majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnaalane mõju, kui seda on hoolega kavandatud võimalikult varakult. Suurte spordiürituste pärand ja jätkusuutlikus võib olla väga oluline nii nende ürituste legitiimsuse kui ka nende toetamise seisukohalt;

³ Näiteks 28.–30. mail 2013 toimunud kehalise kasvatuse ja spordi eest vastutavate ministrite ja kõrgemate ametnike 5. rahvusvahelisel konverentsil (MINEPS V) vastu võetud Berliini deklaratsioon.

⁴ Rahvusvaheline Olümpiakomitee (2014): *olümpia tegevuskava 2020, 20+20 soovitusel*.

⁵ ELi spordi majandusliku mõõtme eksperdirühm määratleb „suurt spordiüritust“ kui üritust, mille on korraldanud üks või mitu korraldajariiki, -piirkonda või -linna ning millel osalevad erinevad rahvusvahelised delegatsioonid eesmärgiga harrastada üht või mitut spordiala. Nimetatud üritusi iseloomustavad sageli suured ja logistilised proovikivid. Suured spordiüritused pälvivad suurt rahvusvahelist meediakajastust, neil osaleb tuhandeid inimesi, sh huvilised, ajakirjanikud, tehnilised meeskonnad ja ametnikud, ning need kestavad tihti mitu järjestikust päeva.

7. suurte spordiürituste kontekstis tõstatatakse asjakohaseid eetika ja juhtimisega seotud teemasid, näiteks demokraatlik ja läbipaistev otsustusprotsess, vastutus, säästev areng ja positiivne pärand, inimõigused, sh laste ja töötajate õigused ning sooline võrdõiguslikkus, aga ka diskrimineerimise kõigi vormide ennetamine ning spordieetikat ohustavad probleemid, näiteks doping, võistlustulemustes kokkuleppimine ja vägivald;
8. sellest tähelepanust ning mängus olevatest suurtest rahalistest ja majanduslikest huvidest tingituna on suured spordiüritused haavatavad spordieetikat varjutada võivate protsesside suhtes, mistõttu ei ole kõnealused üritused ainult eetika, läbipaistvuse ja hea juhtimistava, sealhulgas jätkusuutlikkuse ja pärandi platvormideks, vaid ka nende tõsiseks proovikiviks;

OLLES TEADLIK

9. spordiorganisatsioonide, riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi riigiasutuste, äriühingute, meedia ja muude partnerite ees seisvatest väljakutsetest teenuste ja rajatiste jätkusuutlikuks muutmisel ning suure spordiürituse nõuetekohasel korraldamisel selle kõikides etappides (teostatavus, pakkumismenetlus, ettevalmistamine, korraldamine, hindamine, pärand);
10. kohati piiratud läbipaistvusest otsustusmenetlustes ja -protsessides suurte spordiürituste kõikides etappides nii lepinguid sõlmivates kui ka pakkumisi esitavates üksustes; ning hea juhtimistava põhimõtete piiratud rakendamisest rahvusvahelistes spordiliitudes;
11. suurte spordiürituste finants-, tehnilistest, poliitilistest ja õiguslikest nõuetest ning nendega seotud kuludest,⁶ samuti aina suuremast võistupakkumisest ja võimalikust ülepakkumisest, mistõttu ürituste korraldamise kulud vastavalt suurenevad, jättes seeläbi tihti väiksemad ELi riigid ja linnad pakkumistest ja selliste ürituste korraldamisest kõrvale;

⁶ Nt ürituse, transpordi ja majutusega seotud tegevuskulud ja taristukulud, ohutuse ja julgeolekuga seotud kulud.

12. mitme kandidaatlinna ja -riigi loobumisest korraldada ELis suuri spordiüritusi, ELis toimuvate suurte spordiürituste osakaalu vähenemisest ning Euroopa kodanike toetuse vähenemisest selliste spordiürituste korraldamiseks;⁷
13. ELi riikide ja spordiliitude aina suuremast huvist ühiselt korraldada suuri spordiüritusi mitmes riigis, piirkonnas ja linnas korraga;

RÕHUTADES

14. suurtesse spordiüritustesse kaasatud riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste rolli, muu hulgas seoses suurte spordiürituste rahastamise, taristu, keskkonnakaitse, ohutuse ja julgeoleku, aga ka nende ürituste kavandamisega ning nende jätkusuutlikkuse ja pärandi tagamisel;
15. seda, et spordiorganisatsioonidelt eeldatakse, et spordi haldamine oleks kooskõlas hea juhtimistava peamiste ja tunnustatud põhimõtetega, nagu läbipaistvus, demokraatlikud menetlused, kontrolli- ja tasakaalustussüsteemid ning solidaarsus, arvestades spordi peamiselt isereguleerivat korraldust;
16. riigiasutuste ja spordiorganisatsioonide vahelise tugevdatud ja pideva dialoogi ja koostöö tähtsust, mida toetab asjakohane dialoog ELi ja rahvusvahelise spordiliikumise vahel, mis viib eetika, läbipaistvuse ning hea juhtimistava ja jätkusuutliku arenguga seotud ühiste väärtusteni ning ühiste kokkulepete ja korrani, mis võtavad arvesse igäühe vastutust ja huvisid;

⁷ Hover, P. *et al.* (2016): *Integrity and sport events, position paper*. Utrecht: Mulier Instituut (märts 2016).

KUTSUB SEETÕTTU LIIKMESRIIKE ÜLES
SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTET ARVESSE VÕTTES

17. edendama ja rakendama eetikat, läbipaistvust ja head juhtimistava suurte spordiürituste kõigis etappides (teostatavus, pakkumismenetlus, ettevalmistamine, korraldamine, hindamine, pärand), sealhulgas pärast ürituse lõppemist, ning käsitlema kõiki kaasatud sidusrühmi ürituse partneritena algatustes, nagu:
- a) läbipaistvate ja demokraatlike menetluste kasutamise tagamine suurte spordiürituste kõikides etappides ja selle nõudmine ka kõikidelt teistelt partneritelt, pöörates erilist tähelepanu üldsuse teavitamisele ja kaasamisele, sõltumatule aruandlusele, auditeerimisele, hindamisele ja vastutusele ning usaldusväärse kulutasuvuse analüüsi tegemisele enne pakkumise suhtes otsuse tegemist;
 - b) kaasatud organisatsioonide riiklikest vahenditest toetamisel läbipaistvate ja asjakohaste kriteeriumide kasutamine, mis nõuavad näiteks hea juhtimistava aluspõhimõtete rakendamist ning kõnealuste organisatsioonide kasutatavate menetluste läbipaistvust ja demokraatlikkust;
 - c) kõikidelt partneritena suurtesse spordiüritustesse kaasatud sidusrühmadelt tunnustatud rahvusvahelistele normidele vastavuse ja sellistes algatustes osalemise nõudmine, nagu ÜRO Global Compact, ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted, ISO 26000 ja 20121;
 - d) suurte spordiürituste riiklikest vahenditest toetamisel läbipaistvate ja asjakohaste kriteeriumide kasutamine, mis seonduvad konkreetsete eetikaküsimustega, nagu inimõigused, sh laste ja töötajate õigused ning sooline võrdõiguslikkus, aga ka diskrimineerimise kõigi vormide ning spordieetikast ohustavate probleemide, näiteks dopingi, võistlustulemustes kokkuleppimise ja vägivalda ennetamisega;

18. tagama suurte spordiürituste pikaajalise ja positiivse pärandi osana heast juhtimistavast ning tagama sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnaalase jätkusuutlikkuse linnade ja piirkondade arengu raames ELi liikmesriikides;

KUTSUB LIIKMESRIIKE JA EUROOPA KOMISJONI ÜLES OMA VASTAVA PÄDEVUSE PIIRES

19. kaasama ELi tasandil spordi valdkonnas tulevikus tehtavasse töösse suurte spordiürituste eetika, läbipaistvuse, hea juhtimistava, jätkusuutlikkuse ja pärandi, sealhulgas hõlbustama teabevahetust ja asjakohaseid arutelusid seoses suurte spordiüritustega;
20. olemasolevatele suunistele ja soovitudele tuginedes ning kooskõlas tunnustatud rahvusvaheliste deklaratsioonide ja standarditega toetama suurte spordiürituste eetika, läbipaistvuse ja hea juhtimistava, sealhulgas jätkusuutlikkuse ja pärandiga seotud kriteeriumide ja menetluste rakendamist, mida liikmesriigid ja kohalikud ametiasutused võiksid kasutada võrdlusalusena suurte spordiürituste riiklikest vahenditest toetamisel;
21. kindlaks määrama ja töötama välja avaliku ja erasektori koostöö mudeleid ning vahetama nimetatud koostööga seotud häid tavaid, mida liikmesriigid ja kohalikud ametiasutused võiksid kasutada suurte spordiürituste korraldamiseks vajalike partnerluslepingute sõlmimisel, pöörates erilist tähelepanu mitmes riigis, piirkonnas ja linnas toimuvate spordiüritustele;

KUTSUB EUROOPA KOMISJONI ÜLES

22. algatama uuringu suurte spordiürituste korraldamise kohta mitmes ELi riigis ja piirkonnas, võttes arvesse võimalikke haldus- või õiguslikke tõkkeid riiklikul ja Euroopa tasandil ning kõnealuste ürituste eeldatavat mõju;
23. toetama riikidevahelisi projekte ja, kui see on asjakohane, sõltumatuid uuringuid, mis on seotud suurte spordiürituste eetika, läbipaistvuse ja hea juhtimistavaga, sealhulgas jätkusuutlikkuse ja pärandi aspektidega selliste ELi rahastamisprogrammide raames nagu Erasmus+ ja Horisont 2020;
24. julgustama heade tavade ja õppekogemuste jagamist ning avaldamist ja hõlbustama ELi liikmesriikide ja spordiliikumise vahelist teadmussiiret seoses suurte spordiürituste eetika, läbipaistvuse ja hea juhtimistavaga, sealhulgas jätkusuutlikkuse ja pärandi aspektidega, ning toetama ja julgustama meetodite ja vahendite, sealhulgas järgneva kindlaks määramist ja vajaduse korral välja töötamist:
 - a. usaldusväärsete kulude-tulude analüüsid;
 - b. elanikkonna toetuse mõõtmine;
 - c. suurte spordiürituste sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnamõju ja -pärandi mõõtmine;
 - d. suurte spordiürituste sõltumatu välishindamine;
25. töötama välja piiratud järelevalvesüsteemi, näiteks kohustuste loetelu või kasutades ÜRO algatust Global Compact, et mõõta ELi liikmesriikide suurte spordiürituste eetika, läbipaistvuse ja hea juhtimistava tõhustamiseks tehtud edusamme;

KUTSUB RAHVUSVAHELIST SPORDILIIKUMIST ÜLES, VÕTTES ARVESSE SPORDI SÕLTUMATUSE PÕHIMÕTET, KAALUMA

26. selliste kättesaadavate ja atraktiivsete suurte spordiürituste korraldamise jätkamist, mis on heaks näiteks positiivsetest spordiväärtustest, spordi rollist ühiskonnas ja sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamisest;
27. suurte spordiürituste korraldamisega seotud hea juhtimistava selliste aluspõhimõtete rakendamise julgustamist, mis viivad läbipaistvuse, demokraatlike menetluste, kontrolli- ja tasakaalustussüsteemide ning solidaarsuseni, ning tunnustatud rahvusvahelistele normidele vastamise ja sellistes algatustes osalemiseni nagu ÜRO Global Compact, ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted, ISO 26000 ja 20121;
28. eetika, läbipaistvuse ja hea juhtimistava edendamist, rakendamist ja järelevalvet suurte spordiürituste erinevates etappides (teostatavus, pakkumismenetlus, ettevalmistamine, korraldamine, hindamine ja pärand) ning kõigi partneritena üritusse kaasatud sidusrühmade poole pöördumist;
29. läbipaistvate ja demokraatlike menetluste kasutamist suurte spordiürituste kõikides etappides ja selle nõudmist ka kõikidelt teistelt partneritelt, pöörates erilist tähelepanu riiklike, piirkondlike ja kohalike spordiorganisatsioonidele, üldsuse teavitamisele ja kaasamisele ning sõltumatule aruandlusele, auditeerimisele, hindamisele ja vastutusele;
30. kataloogi väljatöötamist ja avaldamist suurte spordiürituste realistlike nõuete kohta pakkumismenetluse etapis, sealhulgas suurte spordiürituste läbipaistvate valikumenetluste ja asjakohaste pakkumiskriteeriumide kohta, mis seonduvad konkreetsete eetikaküsimustega nagu inimõigused, sh laste ja töötajate õigused ning sooline võrdõiguslikkus, aga ka diskrimineerimise kõigi vormide ning spordieetikat ohustavate probleemide (näiteks doping, võistlustulemustes kokkuleppimine ja vägivald) ennetamine;

31. suurte spordiürituste sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnaalase jätkusuutlikkuse ning pikaajalise ja positiivse pärandi edendamist osana heast juhtimistavast, korraldajaorganisatsiooniga sõlmitud lepingu ja ürituse järelevalve nõuete kohaselt;⁸

KUTSUB LIIKMESRIIKE, EUROOPA KOMISJONI JA RAHVUSVAHELIST SPORDILIIKUMIST ÜLES OMA VASTAVA PÄDEVUSE PIIRES

32. jätkama ja intensiivistama liikmesriikide, Euroopa Komisjoni ja spordiliikumise vahelist dialoogi suurte spordiürituste eetika, läbipaistvuse ja hea juhtimistava, sealhulgas suurte spordiürituste jätkusuutlikkuse ja pärandi üle;
33. leppima kokku ühises tegevuskavas, alustades esialgu olümpialiikumise ja vastutustundlike rahvusvaheliste jalgpalliorganisatsioonidega, eesmärgiga laiendada teiste rahvusvaheliste spordiliitudeni, et parandada eetikat, head juhtimistava ja läbipaistvust suurte spordiürituste kõikides etappides, ning pöördudes kõikide nimetatud ürituste korraldamise jaoks vajalikesse partnerlustesse kaasatud sidusrühmade poole, rakendades seeläbi suurte ürituste positiivset potentsiaali, jätkusuutlikkust ja pärandit ning taastades ELi kodanike usalduse;
34. võtma ühiseid meetmeid, nagu:
- a) suunavate avaliku ja erasektori koostöömudelite välja töötamine, mida kasutatakse suurte spordiürituste korraldamisel riiklikul tasandil;
 - b) käitumisjuhendi välja töötamine suurte spordiürituste korraldajaorganisatsioonidesse kaasatud kõikide avaliku ja erasektori poolte jaoks, kui see on asjakohane;

⁸ XG ECO aruanne, eelkõige soovitused 1–7 ja 21.

- c) tulevaste suurte spordiüritustega seotud teabe vahetamine ja teemade arutamine, näiteks jätkusuutlikkus ja pärand, eetika ja hea juhtimistavaga seotud kriteeriumid, ühingu tegevuse konkreetset nõudeid ja seonduvad kulud, võimalikud haldus- või õiguslikud tõkked Euroopa tasandil ning ohutu ja turvaline keskkond ürituste jaoks;
- d) olemasolevate mudelite kasutamine ja, kui see on asjakohane, ühiste mitut riiki hõlmavate suurte spordiürituste uute mudelite väljatöötamine;
- e) ürituste korraldajate julgustamine tegema uuringut ürituse sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnamõju kohta korraldajariigile, -piirkonnale või -linnale pärast ürituse lõppemist;

35. pidama (spordi teemal) korrapäraselt kõrgetasemelist dialoogi osana ELi struktureeritud sporditeemalisest dialoogist⁹ koos valitsuse esindajate, Euroopa ja rahvusvahelise olümpialiikumise esindajate ning Euroopa ja rahvusvaheliste spordiliitudega, kes on kaasatud suurtesse spordiüritustesse, ja sõltumatute ekspertidega, kui see on asjakohane. Põhinedes ühisele tegevuskavale ja meetmetele, nagu märgitud punktis 34, võib arutada teemasid, mis on seotud suurte spordiüritustega, mille puhul valitsused ja spordiorganisatsioonid jagavad vastutust ja mille kohta nad teavet vahetavad.

⁹ ELT C 322, 27.11.2010.